gemeente Winterswijk

B&W-nota

programma	:	1. Sociaal krachtig Winterswijk
beleidsveld	:	1.1 Volksgezondheid
onderwerp	:	Uitgangspuntennota 2026 GGD Noord- en Oost Gelderland
advies	:	De raad voor te stellen: 1. kennis te nemen van de Uitgangspuntennota 2026 GGD Noord- en Oost-Gelderland. 2. naar aanleiding van de Uitgangspuntennota 2026 GGD Noord- en Oost-Gelderland een zienswijze in te dienen zoals verwoord in bijgevoegd raadsvoorstel.
besluit	:	- zie pagina 2.

behandeld door: P. Jolink **team:** Welzijn **collegiaal overleg gepleegd met:** J.P. Potman, E. Abbink **van team:** Control, CLBA **teammanager:** N. van den Hurk **manager:** A. Demir	**openbaarheid:** ☐ niet openbaar ☐ openbaar (met uitgestelde publicatie) X openbaar (directe publicatie) **kritische termijn voor besluitvorming:** ☐ nee X ja, vanwege: indieningstermijn zienswijze tot 1 maart 2025
financiële consequenties: ☐ Nee ☐ Ja, gedekt in de begroting ☐ Ja, niet gedekt in de begroting, dekking via: X Ja, anders: zie financiële paragraaf.	**portefeuillehouder:** S.G.P. Fleuren
is / wordt opgenomen op de termijnagenda? X Nee ☐ Ja, jaar: ___ kwartaal: ___ ☐ Ja, kwartaal nog niet bepaald	**naar gemeenteraad:** ☐ nee ☐ ja, ter informatie X ja, ter besluitvorming (via raadscommissie)
aanvrager is op grond van artikel 4:7 van de Algemene wet bestuursrecht geïnformeerd over het (gedeeltelijk) negatieve advies: n.v.t.	**communicatie via:** ☐ persbericht ☐ anders, nl. ___ X n.v.t.
de geadresseerde en evt. andere belanghebbenden die naar verwachting bedenkingen hebben tegen het advies zijn op grond van artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht gehoord: n.v.t.	

bijlagen:
1. Uitgangspuntennota 2026 GGD NOG
2. Raadsvoorstel
3. Conceptraadsbesluit

gemeente Winterswijk

besluit

onderwerp: Uitgangspuntennota 2026 GGD Noord- en Oost Gelderland

behandeld door: P. Jolink

datum besluit door college B&W: 28 januari 2025

besluit:
De raad voorgesteld:

1. kennis te nemen van de Uitgangspuntennota 2026 GGD Noord- en Oost- Gelderland.
2. naar aanleiding van de Uitgangspuntennota 2026 GGD Noord- en Oost- Gelderland een zienswijze in te dienen zoals verwoord in bijgevoegd raadsvoorstel.

overwegingen college indien besluit afwijkend is van het ambtelijk advies:

paraaf secretaris:	

gemeente Winterswijk

B&W-nota

inleiding:
De GGD Noord- en Oost-Gelderland is de gezondheidsdienst van 22 gemeenten die de gezondheid van alle inwoners bewaakt, beschermt en bevordert. Alle deelnemende gemeenten aan deze gemeenschappelijke regeling nemen de basisproducten van de GGD af die betrekking hebben op de Publieke gezondheid. Deze taken liggen vast en worden omschreven in de Wet publieke gezondheid (Wpg). Met uitzondering van de gemeente Apeldoorn nemen de overige 21 gemeenten ook de taken af die betrekking hebben op de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) 4 - 18 jaar. De gemeenten bekostigen de basisproducten op basis van een bijdrage per inwoner aan de GGD voor de publieke gezondheidszorg en voor de jeugdgezondheidszorg. Daarnaast biedt de GGD aan diverse partijen op contractbasis andere producten aan.

Met bijgevoegde Uitgangspuntennota 2026 wil het Dagelijks Bestuur van de GGD de gemeenten in staat stellen om beter en eerder te sturen op de inhoudelijke en financiële kaders voor de begroting 2026. Het DB verzoekt de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten om vóór 1 maart 2025 hun zienswijzen toe te zenden. De zienswijzen die gemeenten toezenden, worden betrokken bij het opstellen van de Programmabegroting 2026 die in concept aan de raden toegezonden zal worden. Ook ten aanzien van deze concept Programmabegroting kunnen gemeenten hun zienswijzen indienen.

advies:
De raad voor te stellen:
1. kennis te nemen van de Uitgangspuntennota 2026 GGD Noord- en Oost- Gelderland.
2. naar aanleiding van de Uitgangspuntennota 2026 GGD Noord- en Oost- Gelderland een zienswijze in te dienen zoals verwoord in bijgevoegd raadsvoorstel.

argumenten/onderbouwing:

Ad. 1. Uitgangspuntennota 2026 GGD Noord- en Oost-Gelderland
De Uitgangspuntennota 2026 GGD Noord- en Oost Gelderland geeft inzicht in de belangrijkste ontwikkelingen met mogelijke gevolgen voor de concept Programmabegroting 2026. In de Uitgangspuntennota 2026 staan de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor het opstellen van de begroting voor 2026.
De Uitgangspuntennota 2026 bevat nog wel relatief veel onzekerheden en heeft een hoog abstractieniveau. Door het zo vroegtijdig opstellen van deze nota zijn mogelijk nog niet alle relevante ontwikkelingen voor 2026 goed in beeld en doen zich waarschijnlijk nog nieuwe relevante ontwikkelingen voor. De, voor zover nu bekend, belangrijkste ontwikkelingen zijn in de Uitgangspuntennota 2026 opgenomen. De relevantste ontwikkelingen zijn:
- De indexering van de inwonersbijdrage 2026 met 4,57%;
- De GGD NOG wenst het gesprek aan te gaan over het toekomstperspectief voor de GGD NOG op korte, middellange en lange termijn. Op korte termijn ligt de vraag op tafel hoe de GGD kan helpen om de financiële druk op gemeenten in het ‘ravijnjaar’ 2026 te verlichten. Op de middellange termijn komt de vraag aan de orde naar de organisatie van publieke taken en de rol van de GGD daarin. Op de langere termijn ziet de GGD NOG versterking van de publieke dienstverlening in de regio als thema.;
- Specifieke ontwikkelingen op de volgende gebieden:
  - kleinschalige vaccinatielocaties door wijzigingen in het Rijksvaccinatieprogramma.;
  - de GGD NOG wil de bestaande bestuurlijke afspraken over huisvesting jeugdgezondheid opnieuw bezien omdat scholen steeds vaker aangeven geen geschikte ruimte te hebben voor de medewerkers jeugdgezondheid van GGD NOG;

- aanbesteding medische arrestantenzorg: de aanbesteding door de politie van de medische arrestantenzorg vormt een financieel risico voor de GGD'en en de deelnemende gemeenten. De medische arrestantenzorg omvat ruwweg de helft van de werkzaamheden voor forensische geneeskunde. Als deze eruit worden gehaald, dan heeft dit grote gevolgen voor de andere onderdelen, in personeel, kwalitatief en financieel opzicht;
- taakuitbreiding lijkschouwer: een voorgenomen wetswijzing vanaf 2026 voor de regels rond overlijden omvat onder meer een taakuitbreiding van de gemeentelijk schouwartsen (nu nog: lijkschouwers) die werken vanuit de GGD;
- uitstel van het vaccinatiecentrum 18 jaar en ouder;
- ontwikkeling indicatoren voor de inzet van de GGD NOG: enkele gemeenteraden hebben aangedrongen op 'indicatoren' voor de Bestuursagenda 2023-2027 GGD NOG en de inzet van de GGD bij de uitvoering van IZA/GALA. Dit pakt de GGD NOG samen met de gemeenten op, met o.a. als doel dat er in de Programmabegroting 2026 indicatoren komen;
- korting op gelden seksuele gezondheid;
- het instellen van een gemeenschappelijke raadsadviescommissie;
- geen nieuw beleid: voor zover de GGD NOG op dit moment voorziet, komen er voor de begroting voor 2026 geen voorstellen voor nieuw beleid.

Ad. 2. Zienswijze n.a.v. de Uitgangspuntennota 2026 GGD Noord- en Oost-Gelderland.
Voor zowel gemeenten als GGD'en zijn het financieel uitdagende tijden. Voor gemeenten nadert het ravijnjaar in 2026. Daarnaast bezuinigt het huidige kabinet rechtstreeks op de GGD'en door het schrappen van de door het vorige kabinet toegezegde middelen voor pandemische paraatheid. Ook is er een extra bezuiniging van het kabinet op preventie. De GGD NOG geeft in de Uitgangspuntennota 2026 daarom aan dat er weinig tot geen ruimte is om op de huidige uitvoering van taken te bezuinigen. Wij adviseren de raad toch voor te stellen onderstaande zienswijze in te dienen naar aanleiding van de Uitgangspuntennota 2026 GGD Noord- en Oost-Gelderland:

- de GGD NOG vragen in gesprek te gaan over het huidige takenpakket ten einde te zoeken naar besparingsmogelijkheden. Daarbij zijn er mogelijkheden voor het niet meer uitvoeren van niet-wettelijke taken.
- naast het zoeken naar besparingsmogelijkheden de GGD NOG vragen om (nog) meer in te zetten op het aantrekken van externe (Europese) subsidies en fondsen.
- de GGD NOG vragen bij een verwachte toename van kosten in gesprek te gaan met gemeenten over mogelijke oplossingen in plaats van deze kosten door te berekenen aan gemeenten.
- de GGD NOG voorstellen voor de gemeente Winterswijk geen kleinschalige vaccinatielocaties in te richten. Mocht dit een verplichting zijn, dan de GGD NOG vragen om voor de verwachte meerkosten voor kleinschalige vaccinatielocaties actief de samenwerking te zoeken met de huidige aanbieders van de jeugdgezondheidszorg voor 0-4 jarigen.
  Wij adviseren om als gemeente Winterswijk niet te kiezen voor kleinschalige vaccinatielocaties en in het kader van normaliseren deze vaccinaties in de gebruikelijke grotere locaties te laten plaatsvinden. Dit zou minder kosten voor de GGD betekenen en daarmee mogelijk ook een lagere doorbelasting aan de gemeente Winterswijk.
- de opdracht aan de GGD NOG geven om de indexering van de GGD NOG niet hoger te laten zijn dan gemeenten ontvangen vanuit de indexatie van het Gemeentefonds of anders te komen met besparingsmogelijkheden.
- de GGD NOG vragen om de resultaten van het gebruik van de huidige diensten en producten voor mentale gezondheid beter in kaart te brengen en als vervolgstap de dienstverlening (nog) beter op de vraag van inwoners en maatschappelijke partners aan te laten sluiten.
  In de Bestuursagenda 2023-2027 van de GGD NOG is 'Mentale gezondheid' één van de vier inhoudelijke speerpunten. Diverse onderzoeken laten zien dat de mentale gezondheid van met name de jeugd verder afneemt. De resultaten van de producten en diensten van de GGD NOG zijn op regionaal en lokaal niveau nog niet goed inzichtelijk. Het voorstel is daarom om de GGD NOG te verzoeken eerst het gebruik van de huidige diensten en producten voor mentale gezondheid beter in kaart te brengen. De vervolgstap is om deze dienstverlening (nog) beter op de vraag van inwoners en maatschappelijke partners aan te laten sluiten.

- het belang van de ontwikkeling van indicatoren in de Programmabegroting 2026 nogmaals onderschrijven en de GGD NOG aangeven dat de gemeente Winterswijk deze ontwikkeling nauwlettend volgt.
  In de zienswijzen op de Programmabegroting 2025 hebben veel gemeenten aangegeven behoefte te hebben aan indicatoren. Met deze indicatoren is het mogelijk om de inzet van de GGD NOG (meer) inzichtelijk te maken en om te plannen, monitoren en evalueren. In de Uitgangspuntennota 2026 staat dat de GGD NOG aan de slag gaat met deze wens door een set input- en output-indicatoren of kengetallen aan de Producten- en Dienstencatalogus toe te voegen. Het doel is dat er in de Programmabegroting 2026 ook indicatoren komen als basis voor het gesprek over de realisering van de speerpunten. Wij adviseren het belang van de ontwikkeling van deze indicatoren nogmaals te onderschrijven en aan te geven dat de gemeente Winterswijk de ontwikkeling nauwlettend volgt.
- de GGD NOG oproepen om voor nog meer producten en diensten de samenwerking te zoeken met de andere GGD regio's.
  De GGD NOG zoekt steeds meer de samenwerking met andere GGD regio's, onder andere via het Servicecentrum en voor forensische geneeskunde. Wij adviseren om de GGD NOG te verzoeken om ook voor andere producten en diensten nadrukkelijk de samenwerking te zoeken met andere GGD regio's. Te denken valt aan datagericht werken en ook het verkennen van de mogelijkheden van toepassing van Artificial Intelligence (AI) binnen de Publieke Gezondheid.

---

betrokkenenparagraaf:
N.v.t.

---

advisering externe adviesorganen/belangenorganisaties:
N.v.t.

---

scenario's (indien gewenst/mogelijk):
N.v.t.

---

financiële paragraaf incl. subsidiekansen en financiële risico's:
In de Uitgangspuntennota 2026 GGD NOG staan de globale financiële kaders voor de Programmabegroting 2026 uitgewerkt. De daadwerkelijke financiële uitwerking volgt in de concept Programmabegroting voor 2026.
Op basis van de actuele informatie van het CPB (Centraal Planbureau) stelt de GGD NOG voor om indexering van de totale inwonersbijdrage voor 2026 vast te stellen op 4,57%. De berekening van dit indexpercentage is volgens de door het Algemeen Bestuur in de vergadering van 21 november 2019 vastgestelde indexeringssystematiek.
Op basis van de uitgangspuntennota 2026 zal de bijdrage voor Winterswijk in 2026 uitkomen op € 685.836. Voor de Publieke Gezondheid bedraagt de bijdrage € 325.848 en voor de Jeugd Gezondheid € 359.989.
In de primitieve begroting 2026 is een bedrag opgenomen van € 645.689. Dit betekent dat in de gemeentelijke begroting 2026 het budget met in totaal € 40.147 verhoogd moet worden.

---

overige risico's:
N.v.t.

---

aspecten duurzaamheid:
N.v.t.

---

vervolgprocedure en planning:
1 maart 2025 is het uiterlijke indieningstermijn zienswijze bij de GGD NOG. De GGD neemt de zienswijzen mee en stuurt de conceptprogrammabegroting 2026 in april 2025 naar de colleges en raden. De raad kan vervolgens nog een zienswijze indienen op de concept-Programmabegroting. De planning is dat het Algemeen Bestuur GGD NOG de begroting voor 2026 vervolgens in september 2025 vaststelt.

relatie met andere besluitvorming/andere projecten:
N.v.t.

integriteitstoets:
N.v.t.

overige opmerkingen:
N.v.t.